

CYFARFOD	PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATIAETH
DYDDIAD	19 TACHWEDD, 2019
PWNC	CYFATHREBU A THECHNOLEG
PWRPAS	Cyflwyno diweddariad o'r gwaith er mwyn gwella y ddarpariaeth i gyfathrebu trwy ddefnydd technoleg
ARGYMHELLIAD	Gofynnir i'r pwyllgor: <ul style="list-style-type: none"> • Ystyried a chymeradwyo y ffordd ymlaen • Adnabod grŵp bach o gynghorwyr i gynorthwyo treialu'r Porth Aelodau ar ei newydd wedd
AWDUR	Huw Ynyr, Uwch Reolwr Technoleg Gwybodaeth Vera Jones, Rheolwr Gwasanaethau Democraidd

CEFNDIR

1. Yng nghyfarfod y Cyngor llawn ar y 18fed o Orffennaf 2019 nododd yr Aelod Cabinet, y Cynghorydd Nia Jeffreys *"fod buddion amgylcheddol o ddefnyddio technoleg fodern ac o fod yn fwy cynhwysol, cynyddu'r potensial am gyfranogiad a denu mwy o unigolion o wahanol gefndiroedd i Lywodraeth Leol, ac i arbed arian hefyd."*
2. Mae'r Cyngor wedi gwneud cynnydd gyda'i ddefnydd o dechnoleg, ond mae lle i wella hynny ymhellach, ac mae rôl arbennig gan y Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth i fod yn edrych ar hyn.
3. Ymysg y datblygiadau i'w nodi hyd yma:
  - ✓ Mae'r mwyafrif o aelodau yn derbyn a darllen eu dogfennau pwyllgor yn electroneg
  - ✓ Rydym wedi symud i ddarpariaeth Office 365, sydd wedi galluogi pob aelod i gael mynediad i'w ebost/dogfennau o unrhyw ddyfais mewn unrhyw le (yn amodol ar gyswllt di-wifr). Mae nifer fawr o aelodau wedi adrodd fod hyn wedi gwneud gwahaniaeth mawr.
  - ✓ Mae'r holl wybodaeth am Gynghorwyr yn cael ei ddiweddarau yn awtomatig ar y safle we trwy ddatblygiad "modern.gov"
  - ✓ Gall aelodau hawlio costau teithio yn electroneg yn rhwydd

- ✓ Mae darpariaeth “Skype” ar gael i bob aelod fod yn cysylltu yn electroneg gyda’i gilydd a gyda swyddogion hefyd.*
- ✓ Mae’r Cyngor hefyd yn defnyddio cyfleusterau fideo gynhadledd ar gyfer rhai cyfarfodydd anffurfiol – cyfarfodydd mewnol ac allanol.
- ✓ Mae’r mwyafrif o aelodau yn cyfathrebu gydag etholwyr trwy gyfrwng electroneg (e-bost, cyfryngau cymdeithasol, ac yn y blaen).
- ✓ Mae sesiynau hyfforddiant 1-1 wedi eu darparu (ac yn parhau i fod ar gael) i aelodau sydd eisiau hynny ar gyfer cael unrhyw gymorth gyda thechnoleg – o ddefnyddio peiriant i ddefnyddio skype

* cyfarpar yn amrywio o swyddog i swyddog

4. Fodd bynnag, nid da lle gellir gwell, ac mae mwy y gellir ei wneud i wella y ddarpariaeth ymhellach.
5. Un peth sy’n allweddol i’w nodi yw’r angen i drïo ffyrdd gwahanol, gan gydnabod na fydd popeth yn gweithio yn llwyddiannus bob tro!

FIDEO GYNHADLEDD

6. Mae darpariaeth fideo gynhadledd ar gael yn y Cyngor yng Nghaernarfon (ystafell Ogwen a Siambr Hywel Dda) ac mewn un ystafell gyfarfod yn Nolgellau ac un ym Mhwlheli. Mae’r cyfarpar yn galluogi cyfieithu ar y pryd hefyd.
7. Mae cyfarfodydd anffurfiol wedi eu cynnal gydag aelodau a swyddogion yn y gwahanol leoliadau, ac wedi gweithio yn dda ar ambell achlysur, ac heb weithio cystal ar achlysuron eraill. Fodd bynnag, mae pob profiad yn adeiladol gan fod modd dysgu o bob profiad. Rydym ar hyn o bryd yn casglu barn am y gwahanol brofiadau defnyddwyr hyd yma.
8. Gan gymryd fod y dechnoleg yn gweithio yn rhwydd a’r cyfieithu yn mynd rhagddo heb unrhyw broblem, un o’r prif heriau wrth gynnal cyfarfod trwy fideo gynhadledd yw Cadeirio’r cyfarfod – yn arbennig pan nad yw’r Cadeirydd yn y prif safle. Yn sgil y profiadau hyd yma a’r sylwadau rydym wedi eu derbyn o’r profiadau hynny, rydym o’r farn fod angen datblygu sesiwn hyfforddiant cadeirio mewn amgylchiadau o’r fath.

SKYPE

9. Fel a nodwyd eisoes mae darpariaeth Skype ar gael ar beiriant pob Aelod – i’w ddefnyddio ar gyfer testun yn unig, ar gyfer galwad llais neu ar gyfer galwadau wyneb yn wyneb (lle bo’r ddarpariaeth lawn ar gael gan y derbynnydd). Rydym yn ymwybodol fod rhai Cyngorwyr yn gwneud defnydd o’r dechnoleg. Y prif fanteision sydd wedi eu nodi yw arbed amser ac arbed costau teithio yr un pryd.

10. Mae rhai enghreifftiau o gyfarfodydd anffurfiol wedi eu cynnal drwy ddefnyddio Skype hefyd – gyda nifer fechan o aelodau yn “galw” mewn i’r cyfarfod.
11. Unwaith eto mae’r profiad hyd yma wedi bod yn amrywiol, ac mae ffactorau penodol angen sylw er mwyn datblygu’r ddarpariaeth ymhellach. Mae’r elfen Cadeirio cyfarfod o’r fath unwaith eto yn dod a’i sialensau – ac mae’n sicr angen cynnwys yr elfen yma o fewn unrhyw raglen waith.

Y Ffordd Ymlaen

12. Ystyrir ei bod yn angenrheidiol ystyried y darlun cyfansawdd ar gyfer adnabod y ffordd ymlaen. Mae’n ofynnol gwneud hynny mewn modd rhesymegol sy’n cyd-fynd â datblygiadau eraill perthnasol.
13. Ystyrir fod hyn yn brosiect ar y cyd rhwng yr Adran Gyllid a’r Adran Gefnogaeth Gorfforaethol. I’r perwyl hwn mae Grŵp Prosiect wedi ei sefydlu i fwrw ymlaen gyda’r gwaith, a bydd y Grŵp Prosiect yn adrodd diweddariadau i’r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth maes o law.
14. Law yn llaw a’r uchod, ystyrir y gellir parhau i wella o fewn y ddarpariaeth gyfredol sydd gennym. Byddwn yn parhau i dreialu defnydd o fideo gynhadledd a skype, yn casglu tystiolaeth am brofiad y defnyddiwr, a cheisio dileu’r rhwystrau sy’n golygu nad ydym yn gwneud y defnydd gorau o’r ddarpariaeth gyfredol.
15. Yn ogystal, byddwn yn gweithio gyda’r Gwasanaeth Dysgu a Datblygu i ddatblygu hyfforddiant ar gyfer Cadeirio cyfarfodydd o’r fath, gan ymchwilio i waith Cyngorau eraill yn y maes a dysgu o’u profiadau hwy.

Porth Aelodau

16. Yn ychwanegol, un o’r materion sydd wedi bod yn cael sylw dros y misoedd diwethaf yw’r porth aelodau. Bydd yr aelodau yn cofio i’r porth gael ei sefydlu ar gais yr aelodau fel lleoliad electroneg i gael gwybodaeth yn rhwydd.
17. Derbyniwyd nifer o sylwadau gan aelodau ar ymarferoldeb y porth, a syniadau ynghylch yr hyn roeddent yn ddymuno ei gael. I grynhoi yn syml, roedd teimlad fod lle i wella pa mor hawdd ei ddefnyddio oedd y porth, ond fod y wybodaeth arno yn ddefnyddiol iawn – yn arbennig i Aelodau newydd.
18. Yn sgil y sylwadau hyn, mae porth wedi ei ddatblygu ar ei newydd wedd, sy’n llawer haws ei ddefnyddio ac wedi ei adeiladu o berspectif aelodau’n ei ddefnyddio yn hytrach na staff yn ei gynllunio.
19. Mae safle peilot wedi ei greu, gyda’r bwriad o rannu’r porth gyda’r holl aelodau gynted ag y bydd yn barod. Prif fuddion y porth yw newydd yw:

- syml
  - Yn weledol haws i'w ddefnyddio
  - Ceisio edrych trwy lygaid aelod newydd (sydd ddim yn adnabod y Cyngor)
20. Gofynnir i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth adnabod 3 neu 4 o'ch plith i gael cyflwyniad i'r porth a'i ddefnyddio dros dro er mwyn bwydo sylwadau yn ôl i'r swyddogion. Gofynnwn hefyd am sylwadau ar sut i lawnsio a hyrwyddo'r porth ar ei newydd wedd.

ARGYMHELLIAD

21. Gofynnir i'r pwyllgor:
- Ystyried a chymeradwyo y ffordd ymlaen
  - Adnabod grŵp bach o gynghorwyr i gynorthwyo treialu'r Porth Aelodau ar ei newydd wedd